

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
(BTK-MANYFI-I06)

2018/19/2

Tárgynév:	Stilisztika
Tárgykód:	BMA-MAGD-NY-323
Tárgyfelelős neve:	Tátrai Szilárd Dr.
Tárgy követelménye:	gyakorlati jegy (5)
Tárgy heti óraszám:	0/2/0

Oktatás célja:

A kurzuson egyrészt a nemzetközi szakirodalom legfontosabb elméleti és módszertani eredményeit sajátítják el a hallgatók, a hazai kutatásokkal összhangban, másrészt a gyakorlati stilisztika elveit, amelyek a stílus funkcionálásának norma jellegű részeit alkotják.

A kurzus célja:

- fejleszteni a stílus elméleti és gyakorlati tanulmányozásának készségeit, amelyek egy kulturálisan tagolt társadalomban a nyelvhasználat során a szöveg értelméhez és a beszélő önazonosításához hozzájárulnak, interszjektív viszonyban;
- elmélyíteni azokat a képességeket, amelyek a nyelvi produktumok stílusának elemzését és értelmezését lehetővé teszik;
- elérni, hogy a hallgatók reflexíven (értően és kritikusan) viszonyuljanak a nyelvi megformáltság értelemképző szerepéhez, a stílustulajdonítás szociokulturális szituáltságához;
- elérni, hogy a hallgatók tudatában legyenek a stílus funkcionális nyelvészeti megközelítésének elméleti és módszertani háttérfeltevéseivel, illetve az e kiindulópont nyújtotta lehetőségekkel, ugyanakkor diszkurzívan viszonyuljanak más kiindulópontokhoz.

Tantárgy tartalma:

A kurzus fő témája a stílus nyelvi rendszerbeli és szociokulturális tényezői a mindennapi szövegek vizsgálatában, a megértett beszédhelyzet, a közös figyelemirányítás, a beszélő célja és a kiváltott hatás szempontjából.

Fő témák:

- a nyelvi kategóriák (szófajok, a mondattípusok) stílusértéke,

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
(BTK-MANYFI-106)

2018/19/2

Tantárgy tartalma:

- a funkcionális struktúrák (a metafora, a metonímia, az alakzatok) stíluslehetőségei,
- szöveg és stílus (a szövegszerkezet, a szövegértelem, a szövegtípus és a beszédhelyzet stilisztikája),
- a szociokulturális tényezők (viselkedés, helyzet, érték, archaizmus, neologizmus).

További tárgyalandó terület a szépirodalom nyelvisége, az irodalmi mű specifikus stilisztikai és poétikai jellemzői.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Zárthelyi dolgozat és önálló kutatáson alapuló szemináriumi dolgozat készítése.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom:

Bartha Csilla – Hámori Ágnes 2010. Stílus a szociolingvisztikában, stílus a diskurzusban. *Magyar Nyelvőr* 298–321. (ISSN 0025-0236)

Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor szerk. 2012. *A stílus szociokulturális tényezői. Kognitív stilisztikai tanulmányok.* ELTE, Budapest. – részletek (ISBN 978 963 284 304 9)

Tátrai Szilárd 2008. Narratív távolság – lírai közvetlenség. In: Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.), *Szöveg, szövegtípus, nyelvtan.* Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2008: 49–55. (ISBN 978 963 7094 93 4)

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. *A magyar nyelv stilisztikája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. (ISBN 963 18 7506 7)

Tolcsvai Nagy Gábor 2004. A nyelvi variancia kognitív leírása és a stílus (Egy kognitív stíluselmélet vázlata). In: Büky László (szerk.), *A mai magyar nyelv leírásának újabb módszerei VI.* SZTE Általános Nyelvészeti Tanszék – Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged, 2004: 143–160. (ISBN 963 582 2770)

Ajánlott irodalom:

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
(BTK-MANYFI-106)

2018/19/2

Kötelező irodalom:

Brône, Geert – Vandaele, Jeroen eds. 2009. *Cognitive Poetics. Goals, Gains and Gaps*. Walter de Gruyter, Berlin – New York. (ISBN 978-3-11-020560-2)

Semino, Elena – Culpeper, Jonathan eds. 2002. *Cognitive Stylistics. Language and cognition in text analysis*. John Benjamins, Amsterdam, Philadelphia. (ISBN Hb 90 272 33314)

Simon Gábor 2016. *Bevezetés a kognitív lírapoétikába*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. (ISBN 978-963-409-075-5)

Szathmári István szerk. 2008. *Alakzatlexikon*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. (ISBN 978 963 9902 02 2)

Tolcsvai Nagy Gábor 2005. *A Cognitive Theory of Style*. P. Lang, Frankfurt am Main. (ISBN 3-631-37551-7)